

NÄRKONTAKT MED HAVET

För sex år sedan bytte Ingela och Marcus Holgersson stress och trängsel mot skärgårdsidyll. Nu får de turister från hela världen att valfärda till norra Bohuslän. Här vill de skapa ett nytt nav för intima havsupplevelser och samtidigt rädda den marina miljön. Vi åkte till Grebbestad för att äta ostron, fiska hummer och testa parets senaste succé – vinterpaddling.

TEXT JONATAN LEMAN FOTO PETER CEDERLING

I fjol utsågs Ingela och Marcus kajakpaddling i Grebbestads skärgård till ett av världens tio bästa vinteräventyr.

Från villan högst upp på kullen i Grönemad öppnar sig havet hela vägen till Skottland.

HUSET KUNDE INTE haft ett bättre läge. På toppen av en kulle i den lilla byn Grönemad bjuds en vy så storslagen att man måste kisa. Åt höger syns den mytomspunna passagen Tjurpannan, där vinden kan få vattnet att resa sig som en vägg. Åt vänster breder en myriad av kala skär ut sig likt ett rosagnistrande strössel i granit. Och rakt fram: öppet hav hela vägen till Skottland.

Vi befinner oss strax utanför Grebbestad i norra Bohuslän. Längre var det västkustens viktigaste nav för handel med sillfabriker och stenhuggeri. I dag har valutan växlat mot en annan – turism. Det är lätt att förstå varför. Här finns närmare 8 000 öar och holmar. Här finns det mest artrika vattnet i hela landet. Här finns smaken av salt, doften av tång och den kärva dramatiken som fått CNN att kalla det »världens vackraste skärgård«.

Från den vita trävillan högs upp på berget sprider paret Ingela och Marcus Holgersson sin vision: att göra denna magiska miljö tillgänglig för alla – året runt. Sedan 2011 driver de upplevelseföretaget Skärgårdsidyllen som erbjuder en diger buffé av närtakter med havet, vare sig man vill ta en familjefika på närmaste klippa eller äventyrspaddla upp till Koster.

– Ofta fastnar mötet med skärgården vid att du fiskar krabbor med klädnyppa på stranden. Vi vill vi bidra till att man åtminstone kommer ut runt ett skär, säger Marcus medan de dukar upp en lunch på hummersoppa, tång-

knäcke och nykärnat smör från det lokala mejeriet.

Idén föddes när Ingela och Marcus var föräldralediga med sitt andra barn. De passade på att åka till Costa Rica för att gifta sig och bodde i en nationalpark vid kusten. En dag bokade de en snorkeltur med båt och släpptes av på en öde ö. Guiden tog fram sina finaste tropiska frukter och avslutade med att fråga: När vill ni bli hämtade?

– Det var en helt otrolig känsla. Vi fick vara ensamma på den här paradisen hur länge vi ville. Allt kändes så genuint och personligt, små familjeföretag som hade surfkurser, yogastudios eller sålde fisk ur bilen. Då slog det oss – det här vill vi göra på västkusten!

TAJMNINGEN VAR PERFEKT. Ingela arbetade som konsult i bilindustrin och hade just varit med och sagt upp 300 anställda på två veckor. Marcus var programmerare på ett stålbolag där han gjort samma saker i tio år. De var trötta på sina jobb, på Göteborg, på kontorstider, trängsel och stress. Samtidigt fick de chansen att ta över och bygga om Ingelas mormors gamla villa i Grönemad.

– Först tänkte vi bo kvar i Göteborg och pendla, därför renoverade vi huset för en framtid som pensionärer, utan trösklar. Men då insåg vi: det här livet vill vi ju leva nu! Så vi sade upp oss från våra jobb, flyttade hit med barnen på heltid och drog igång, berättar Ingela.

De började lite försiktigt med att starta simskola och bygga ett gästhus för turister. Därefter några båtutflykter

med fiske. Men när de satsade på att köpa in kajaker, både för kurser, uthyrning och guidade turer, skulle Skärgårdsidyllen ta fart på allvar. Sedan dess har en ny aktivitet lagts till för varje år: vandringar, dykning, SUP, camping, till och med SUP-Yoga.

– Kajak blev snabbt den stora grejen. Vi har nyligen inlett ett samarbete med skolorna här i regionen så att även barnen ska få komma ut i skärgården. Och det är perfekt för möten och kickoff. I somras satte vi hela kommunstyrelsen från Karlshed i dubbelkajaker. De sa att de aldrig hade samarbetat så bra, skrattar Ingela.

Konceptet har inte minst blivit en internationell succé. Över hälften av gästerna är utländska och de reser hit från hela världen: Tyskland, Belgien, USA, Indien, Kina, Singapore, Tanzania, Nya Zeeland. En förklaring är det massiva mediala intresset. Snart sagt varje stor tidning, från National Geographic till The Guardian och LA Times, har besökt den lilla västsvenska pärlan.

– För dem är naturen galet exotiskt. Det är som att vandra i Amazonas för oss. Sen är ju allemansrätten unik, många blir chockade över att du får paddla ut och tälta på en öde ö. Vi har haft flera frierier, bland annat en rysk kille som ville ha hummer och blommor på rummet. Vi försöker skapa en helhetsupplevelse, säger Marcus.

FÖR BOHUSLÄN ÄR förstås så mycket mer än en fröjd för ögat. Just från Grebbestad kommer 90 procent av landets alla ostron, särskilt sorten *ostrea edulis* som stjärnkocken Paul Bocuse har kallat »världens bästa«. Staden är också hjärtat för det svenska hummerfisket, en tradition lika »

INGELA HOLGERSSON

ÅLDER: 46 år. **FAMILJ:** Maken Marcus och två barn. **YRKE:** Instruktör och guide i kajak och stand up paddleboard (SUP). **BAKGRUND:** Kommunikatör, skidguide i Alperna, simlärare i Bordeaux. **DRIVKRAFT:** »Att skapa ett holistiskt levnadssätt som bidrar till något mer än min egen lycka.«

MARCUS HOLGERSSON

ÅLDER: 42 år. **FAMILJ:** Hustrun Ingela och två barn. **YRKE:** Kajakinstruktör och friluftsguide. **BAKGRUND:** Programmerare, instruktör i vindsurfing och segling i USA, Australien och England. **DRIVKRAFT:** »Att fler ska få uppleva och skapa sig en egen relation till vår älskade skärgård.«

»Den stärker vår image som äventyrare«, säger Marcus om paret's Mitsubishi Outlander.

»FÖR UTLÄNDSKA GÄSTER ÄR BOHUSLÄN GALET EXOTISKT. DET ÄR SOM ATT VANDRA I AMAZONAS FÖR OSS.«

Grebbestad är hjärtat för det svenska hummerfisket. Kilopriset har stigit till runt tusen kronor.

Vattnets höga halter av salt och syre ger ett levande hav. Här finns 12 000 unika djur och växter.

var sjökaptan och en mamma som blev Sveriges första kvinnliga telegrafist till havs. Marcus kommer från ön Arkö på ostkusten och har hela släkten full av lotsare och sjömän. Både har dessutom ägnat ungdomen åt surfing och segling i havslandskap världen över.

Detta har format en annan viktig drivkraft bakom Skärgårdsidyllen: att minimera avtrycken på den marina miljön. Västkusten drabbas hårt av Jutska strömmen som tar med sig skräp från Nordsjön och pressar det hitåt, där våra 8 000 öarna blir till ett filter. Varje timme når fem badkar med skräp, främst plast, Bohusläns stränder. Därför har de startat Strandstädardagen och jobbar nu med att placera ut solcellsdrivna toaletter på välbesökta öar.

– Målet är en ny infrastruktur. Tänk dig en Drottningled till havs, som Kungsleden i fjällen, så alla vet var man kan slänga sopor, sjösätta sin kajak, tälta eller gå på toa. Jag föreslog det för kommunen och nu börjar vi sex toaletter. Det är ett måste om vi ska satsa på turism. För här ser inte längre ut som när jag var barn, betonar Ingela.

Vi kör ner till sjöboden för att paddla kajak. För två vintrar sedan fastnade deras gamla bil på en åker, vilket blev droppen som fick dem att köpa en ny. Valet föll på Mitsubishi Outlander som snabbt fått en nyckelroll i företaget. Här ryms både dynor, kajaker och gäster.

– Skälet till att vi valde Outlander var att vi behövde en bil med hög frigång, då vi ofta kör i skogen. Plus att vi

Bohusläns egna ostron, ostrea edulis, anses vara de främsta i världen.

5 BÄSTA TIPSEN I NORRA BOHUSLÄN

1) UT OCH NJUT. »Det är enkelt att ta sig ut i skärgården. Hyr en kajak eller en båt. Upplevelsen blir så mycket större om man får kasta loss och känna havet under sig.«

2) TJURPANNAN. »Vid busväder, ge dig ut till Tjurpannan. Ställ dig längst ut på klipporna, låt blåsten rensa dina tankar, saltet rena dina lungor och regnet skölja din hud.«

3) GREBY MEJERI. »Färska skaldjur finns varje liten by längs kusten, året om. Man kan även köpa direkt från en fiskare. För lokala råvaror är vårt tips en tur till Greby Mejeri.«

4) TELEGRAFEN. »En av våra favoritrestauranger är Telegrafan i Grebbestad som finns med i White Guide sedan många år. Vi arrangerar även gourmetpaddling tillsammans.«

5) SJÖGRENS. »Miss inte frukostbuffén på Sjögrens i backen i Grebbestad. Serveras varje dag, året om. Mer gemytligt kan det inte bli. Köp med gott bröd till en picknick.«

Läs mer och boka vinterpaddling på skargardsidyllen.se

»PÅ VINTERN FÅR DU SKÄRGÅRDEN HELT FÖR DIG SJÄLV OCH NATUREN KOMMER NÄRMARE. I JULI ÄR SÄLARNA TRÖTTA PÅ TURISTER, NU KAN DE NYFIKET KIKA UPP VID KAJAKEN.«

ville ha en fyrhjuldriven miljöbil. Men den enorma lastkapaciteten blev en glad överraskning. Sen är det väldigt trevligt med den delbara akterluckan, där brukar vi sitta när vi byter om. Det skadar ju inte heller att den är snygg och stärker vår image som äventyrare, förklarar Marcus glatt medan han hjälper oss dra på torrdräkterna.

SÅ GLIDER VI ljudlöst ut från stenstranden. En känsla av att världen ligger öppen när kajaken klyver det glasklara vattnet. Ovanför oss cirkulerar tjädrar och tobisgrisslor. Under oss lyser ålgräset, havets egen regnskog, grönt från botten. Luften är frisk och klibbig av salt. Regnet porlar mjukt mot klipporna. Annars: bedövande tystnad.

– Det är ren meditation att vara på havet, säger Ingela och kryssar vant mellan två kobbar. Axlarna sjunker ner så fort man tar första taget. När man sitter i ett element som hela tiden rör sig kan man inte tänka på annat. Man är bara här och nu. Du blir ett med naturen.

Tillbaka på land tränger vi oss genom sjöbodens skafferier av paddlar, västar och bråte. Ute på bryggan firar Marcus upp två tinor ut vattnet. Den ena rasslar av nyfångade krabbor. I den andra ligger en hummer: stor, svart, som målad i olja. Jag frågar om framtiden.

– Ett mål är att få ihop två heltidslöner, säger Marcus. Men ett annat mål är det som var själva syftet med att flytta hit, att njuta mer av naturen. Nu jobbar vi nästan mer än förut. Vi vill inte växa för mycket, utan behålla balansen och den personliga känslan.

Ingela fiskar upp två ostron och öppnar dem med några snabba knyck med kniven. Hon minns gärna sina år i Bordeaux när hon funderar över vart de är på väg.

– Där fanns en så tydlig gemenskap. Det är ett distrikt med massa vingårdar som alla jobbar mot samma mål. Tänk om du kunde paddla genom hela Bohuslän, från brygga till brygga, och träffa massa kul folk. Som vårt eget Bordeaux, fast med kajaker i stället för vin. ☘

»Det är ren meditation, du blir ett med naturen«, säger Ingela om att paddla kajak.